అల్పజీవి

ఆ రోజున ప్రొద్దున్నే వర్షం మొదలయింది. ఝోరున ఎడ తెరిపి లేకుండా కురుస్తోంది. పంచపాళీల నుండి వర్షపుధారలు త్రాళ్ళు వ్రేలాడ దీసినట్లు కనబడు తున్నాయి.

ఎక్కడ చూసినా నీటి గలగలలే. ఎటు చూసినా నీటి ధారలే! ఆ ధారల క్రింది నీటికోసం పెట్టిన గిన్నెలూ, బిందెలూ, వింతవింత శబ్దాలు చేస్తున్నాయి.

పిల్లలకెంత సరదానో ! ఎంత వద్దంటున్నా ఈ ఇంటిలోనుండి ఆ ఇంటిలోనికి. ఆ గుమ్మంలోనుండి యీ గుమ్మంలోనికి పరిగెడుతూ తడుస్తున్నారు! నీటి ధారలమధ్య చేతులు పెట్టి నీరు తుళ్ళుతూ వుంటే ఆనందిస్తున్నారు.

ఎదురుగా చెట్టుమీద రెక్కలు తడిసిన కాకులు, ఆకుల మధ్య ముడుచుకుపోయి బుద్ధిగా కూర్చున్నాయి.

ఇవతలి వాకిట్లో కాలవ నీళ్ళలో, కాగితం పడవలు వేస్తూ, అవి మునిగిపోతూవుంటే కేకలు వేస్తూ చప్పట్లు చరుస్తున్నారు మూడేళ్ళ లక్ష్మి, ఎనిమిదేళ్ళ రామం.

"వంటిల్లంతా ఉరిసిపోతుందర్రా... ఈ మారయినా తిరగవేయించకపోతే, ఎందుకూ పనికిరాదు" అని వాళ్ల నాయనమ్మ అవతలినుండి అరుస్తోంది.

గదిలో కూడ వురుస్తోంది కాబోలు, పక్కలూ అవీ సర్దుతోంది అమ్మ.

"అలా నీళ్ళలో తడవకండర్రా పిల్లలూ ! నాన్నగారితో చెప్ప మన్నారా వస్తారా" అని అంటూ.

వర్షంతో వేడి, వేడి నీళ్ళు పోసుగుంటున్నారు వాళ్ళ నాన్నగారు.

అలాటప్పుడు ఒక గొంగళీ పురుగు, పూర్తిగా తడిసిపోయి పంచ కింద కొట్టుకుపోతూ, మధ్య మధ్య నేలను గట్టిగా అదుముకొని వర్షం బారినుండి తప్పించుకొని పొడి జాగాకి పోదామా?! ఏ ఆకునో, ఏ కొమ్మనో కరచుకొని రక్షించుకుందామా అని తాపత్రయ పడుతూంది.

అందరూ చూశారు.

"పాపం ! గొంగళి పురుగు ఎంత బాధ పడుతుందో ! అనుకు న్నారు. అంతేగాని ఎవళ్ళూ తీసి ఒక ఒడ్డున చేర్చిన పాపాన పోలేదు. ఒక మనిషేగాని అలా తడిసి పోతూవుంటే చూస్తూ వూరుకోగలరా?... మనిషికేం! తడిసినా బాధలేదు. కాకపోతే కాస్త రొంప చేస్తుంది. కావలిస్తే ఏ కొంప కిందయినా తలదాచు కొంటాడు ! వర్షం బారినుండి తప్పించుకో గలడు.

కాని గొంగళి పురుగు ! నీళ్ళు లేని జాగాకి ప్రాకబోయి అక్కడ వర్ష ధారలకి తట్టుకోలేక మళ్ళీ నీళ్ళలో కొట్టుకు పోతూ వుంది.

దానికి జీవన్మరణ సమస్య అది—

జలపాతంలో ఈతరాని మనుష్యుడు పడి కొట్టుకుపోతూ, బండ రాళ్ళని పట్టుకొని జారిపోతూ, నిరాశతో మరో రాయో, రప్పో, చెట్టో, కొమ్మో ఏదయినా దొరుకుతుందా ప్రాణం రక్షించుకొందామా ! అనే ఆ జీవుడి ఆత్రుత భయం. ఈ చిన్న జీవునిలో కూడా వుంటుందని పించలేదు.

జోరుగా వర్షం పడుతుంటే, వెచ్చగా రగ్గు కప్పుకొని దూరం నుండి-నీటిధారల క్రింద పరుగెట్టే నీటి బుడగలను, కొంతదూరం పోయి అవి బద్దలవుతుంటే చూస్తూ వుండడం పెద్దవాడు కృష్ణకి సరదా. తడిస్తే అసలే పడదు వాడికి.

వాళ్ళ ఇంట్లో పాదులూ, పూలమొక్కలూవున్నాయి. ఈ గొంగళి పురుగు పట్టి వాటిని సర్వనాశనం చేస్తూ వుంటాయి. ప్రతి ఏడాదీ వీటి బారినుండి మొక్కలని ఎలా రక్షించడమా అన్నది ఆ ఇంట్లో సమస్య. ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకున్నా వాటి కాలం వచ్చేసరికి అవి మాత్రం వదలవు. ఇక భరించలేక కష్టపడి పెట్టిన పాదులు కాపుకు వచ్చేసరికి చస్తూ వుంటే చూడలేక కనపడిన గొంగళిలని రాయితోనో, కర్రతోనో చంపి వేయడం కూడా జరిగిపోతూ వుంది.

పోనీ మొక్కలతో అగుతాయా! కోటమీదకి దండయాత్ర సాగించే

సిపాయిల్లా గోడనిండా ప్రాకుతూ అవే, బట్టలమీదా అవే. ఎక్కడ చూస్తే అక్కడ అసహ్యం వేస్తూ యీ గొంగళీ పురుగులే !

అంచేత ఇంట్లో పెద్దలూ, పిన్నలూ కూడ గొంగళి కనిపిస్తేచాలు హతమార్చడం మొదలు పెట్టారు. అలాంటిది ఆ వెధవ గొంగళీ, క్షుద్ర మయిన పురుగు ! ఒకటి ఈ నాడు నీళ్ళలో కొట్టుకు పోతూంటే ఎవరు రక్షిస్తారు? ఎవరికి ఖాతరు?

ఏట్లో కొట్టుగు పోయే మనిషా?
నీటిలోపడి గిలగిల లాడే మనిషా ?
ఏమీకాదు. అది ఒక పురుగు.

అది ఎలాగయినా చావడం కావాలి మాకు. ఆ విధంగా వాళ్ళ చేతులతో చంపకుండా, అలా చావడమే వాళ్ళ కందరికీ యిష్టం !

చేతులారా ఎన్నిటినో చంపుతూ పాపం కట్టుగుంటున్నా, యీ ఒక్క దాన్ని చూస్తూ చూస్తూ యిలా చావనిస్తే పాపం అంటదని వాళ్ళ భావన.

"జీవహింస చేయరాదు" "ప్రతి జీవియందు దయ చూపుము—" ఇట్లాంటివన్నీ పాతపడి, చెరిగిపోతున్న నీతులు.

మలేరియా రాకుండా దోమల్ని చంపుతున్నాం. పంటలు నాశనం కాకుండా మిడుతల్ని సంహరిస్తున్నాం. ఇప్పుడు క్రొత్తగా ఆహారధాన్యా అని తినేస్తున్నాయని ఎలుకలమీద, ప్రజలూ, ప్రభుత్వము కూడా పట్టిం చారు. క్రూర మృగాలని, విష జంతువులని, ఎన్నిటినో చంపుతున్నారు. అంచేత వాళ్ళ మొక్కలకు, అపకారం చేసే యీ గొంగళీ పురుగులని చంపుతేనేం ?

మనుషులని, మనుష్యులు చంపుకోలేదా ?

రాజ్యాలకోసం—ఆ రాజుల తృష్ణకోసం ఒకర్నొకరు చంపుకుంటు న్నారు.

మాటమీద మాట వచ్చి పొడుచుకు ఛస్తున్నారు.
డబ్బు కోసం చంపుతున్నారు.

స్త్రీ కోసం ఛస్తున్నారు.

సారా, అరువు పొయ్యలేదని కొట్టుకు ఛస్తున్నారు.

ఈ విధంగా ఎన్ని రకాలుగా చంపుకుంటున్నారు? చంపబడడానికి ఒక కారణం అంటూ ప్రత్యేకంగా వుండనక్కరలేదని పిస్తుంది. ఒక బలవంతుడు, బలహీనుడిని తనకు చంపాలనిపిస్తే చాలు చంపేయవచ్చు.

అదే సిద్ధాంతం. నేడు జరుగుతున్న యుద్ధాలన్నిటికీ అదే సిద్ధాంతం అంచేత ఆ ఇంట్లో వెధవ గొంగళీ పురుగులను చంపుతున్నారని ఎవరడగవచ్చారు? ఈ హత్యకు ఋజువా ? సాక్ష్యమా ? కేసా ? శిక్షా ?

ఆ మాటకొస్తే కుటుంబ నియంత్రణ పేరున భ్రూణ హత్యలనే ప్రోత్సహిస్తున్నారు. అసలు, పుట్టక మునుపే హతమారుస్తున్నారు ఈ రోజుల్లో...

భోజనాలకి పిలిచేసరికి అందరూ గొడుగులు వేసుకొని తడవకుండా జాగ్రత్తగా వెళ్ళారు. అలాగే ఆ గొంగళి పురుగు నీళ్ళలో చుట్టుగుంటూ వుంది... చేతులు కడుక్కుంటున్నప్పుడు చూశారు. ఇంకా అక్కడే అటూ ఇటూ ప్రాకుతూ వుంది. చుట్టూ తిరుగుతూ నీళ్ళకి కొట్టుకుపోతూ ఆ ఇంత మేరా తిరుగుతూంది. ఇంకొంచెం అటు వైపుగా పోతే పంచ క్రిందికి పోవచ్చు. అక్కడ నీళ్ళు పడవు. గాని ఆ గొంగళికేం తెలుసు ? వర్షం పడుతున్న వయిపే వెళ్ళడం, నీళ్ళకి కొట్టుగు పోవడం ఇలాగే జరుగుతోంది! ఇంక దానికి విముక్తి ఎప్పుడు ?

ఇలా ఆలోచిస్తూ వుంటే దడదడమని పెద్ద పిడుగు పడిన చప్పుడయింది. అందరూ టక్కున లోపలికి పారిపోయారు. ఎక్కడ పడిందో గానీ ఇంటి మీద పడినట్టే అయింది.

వర్షం ఆగకుండా కురుస్తూనే వుంది.

చిన్న పిల్ల లక్ష్మి వచ్చి గొంగళిని ఆశ్చర్యంతో ఇంతింత కళ్ళు చేసుకుని—

“అమ్మా, బుయ్యి లీల్లలో పప్పాయిందే !”

అంటూ వచ్చీరాని మాట లాడుతూ నీళ్ళలోకి వంగి గొంగళిని చేతితో తీయబోయింది !

ఎంత వేగిరం వచ్చిందో వాళ్ళ అమ్మ గబగబా వచ్చి—

"అమ్మ దొంగా ! నువ్వా నీళ్ళలో ఆడుతున్నావా ? వద్దమ్మా ఉవ్వ వస్తుంది" అని పిల్లను తీసుకొని ఎత్తుగుని—శుభ్రంగా తుడిచి... తీసుకు పోయింది.

వర్షం కొంచెం వెలిసినట్లయింది.

అవతల వీధిలో జనం గొడుగులు వేసుకొని పోతున్నారు. రిక్షాలు చుట్టూ పరదాలు దించేసి పోతున్నాయి. తొక్కుతున్న రిక్షావాడు మాత్రం చింకి రెయిన్‌కోటు వేసుకున్నాడు. ఎవరికివారే వర్షంనుండి రక్షించుకుంటున్నారు. ఆకాశం మబ్బులు వీడిపోయి ఎండ పొడచూపు తున్నది.

వేసిన కిటికీ తలుపులు ఒక్కొక్కరు తెరుస్తున్నారు. గుమ్మాలలో నిలుచున్న వాళ్ళు బయటకు చేతులు చాపి వాన తగ్గిందని తోచగానే బయలుదేరుతున్నారు.

పంచలనుండి కారేధారలు పోయి బొట్లుబొట్లు పడుతున్నాయి. తడిసిన రెక్కల్ని రెపరెప లాడిస్తూ పక్షులు ఎగిరి పోతున్నాయి. చెట్ల ఆకులలోంచి నీటి బిందువులు ఒక్కొక్కటీ రాలుతున్నాయి.

మళ్ళీ మధ్యాహ్నం టిఫిన్‌చేసి, ఇవతల చెయ్యి కడుక్కుంటున్న ప్పుడు గాని, ఆ గొంగళి సంగతి ఎవరికీ జ్ఞాపకం రాలేదు. జ్ఞాపకం వుంచుకొని సానుభూతి చూపడానికదేం గొప్ప విషయమా ? ఒక అల్ప జీవి చస్తేనేం? బ్రతికితేనేం? మరచిపోవడంలో వారి తప్పేమీలేదు.

కాని అది వాళ్ళ దృష్టినుండి మాత్రం తప్పిపోలేదు. అదే దారేమో వచ్చినప్పుడూ, వెళ్ళినప్పుడూ చూడకూడ దనుకున్నా చూడక తప్పలేదు.

ఎలా కొట్టుకు పోయిందో గాని కాలువలోకి కొట్టుకుపోయింది. ఆ గొంగళి ఒక దొండ ఆకుని కరచుకొని ఆ కాలవలో నీళ్ళలో తేలిపోయి వుంది,...కాని ఏం లాభం చచ్చిపోయి వుంది పాపం !

ఆధారం దొరికితే ప్రాణం రక్షించుకోందా మనుకుంది. కడకు ఆధారం దొరికినా ప్రాణం దక్కించుకోలేకపోయింది. ప్రాణం పోయినా పోయే వరకూ ఆ ఆధారం కోసం ప్రయత్నించి, ప్రయత్నించి పట్టు దల వదలకుండా సాధించింది, ఆ ఆధారాన్ని పట్టుకోగానే ప్రాణాన్ని అర్పించింది.

బ్రతికే వుంటే—

ఎక్కడో ప్రశాంతమయిన చోటు చూసుగుని...పట్టు కట్టుగొని, నిద్రలో రంగు-రంగుల కలలుకంటూ—అందచందాలొలికే సీతాకోక చిలుకగా మారి, వయ్యారంగా ఎగిరిపోతూ, పూలలో మకరందాన్ని త్రాగుతూ క్రొత్త జీవితాన్ని గడుపవలసే, అసహ్యమయిన గొంగళి పురుగు అర్ధాంతరంగా చనిపోయింది.

ఎన్నాళ్ళయినా మానవుడిలో మార్పుంటుందా ?

అతడు చస్తే వచ్చే నష్టం ఏముంది ?

సీతాకోక చిలుకగా మారి వృక్షాలకు ఎంతో మేలుచేసే గొంగళి పురుగు—సృష్టిలో కోటానుకోట్ల జీవుల్లో ఒక అంగుళంన్నర జీవి. సానుభూతిలేక, రక్షించేవారులేక గిలగిలలాడి చస్తే ఎవరికి కావాలి? ఆ లోపల ప్రకృతికిగాని మనకేమి ?

కాని స్వార్థపరుడైన మానవుడు చనిపోతే సానుభూతి కావాలి. సభలు చెయ్యాలి. ఏడవాలి ! వూరేగించాలి. పత్రికలలో వేయాలి ! రేడియోలో చెప్పాలి. ఏటేటా సంతాపదినాలు చెయ్యాలి !

మానవుడు పోతే ప్రపంచానికి నష్టం లేకపోయినా ఆ మానవుడు నిర్మించిన ప్రపంచమే కాబట్టి ఏదో పెద్ద లోటు అనుకుంటాం...కాని-

మనిషికయినా, కీటకమయినా, ప్రాణం పోవడం...ఖాయం ! మరణం అందరికీ సమానమే.

కాని—

డి. అబ్బాయి

ఆ అల్పమయిన గొంగళి పురుగు కోసం—

ఎవరలా ఏడవలేదు. కనీసం విచారించనూ లేదు.

సంతాప సభలు జరుపలేదు—

సానుభూతి చూపలేదు—

ఊరేగింపూ సాగలేదు—

పత్రికలలో వేయలేదు. రేడియోలలో గోలపెట్టలేదు—

అంత్యక్రియ లసలే లేవు—

తర్వాత పనిమనిషి వచ్చి ఆ కాలవను తుడిచి చూడనయినా చూడకుండా నిర్లక్ష్యంగా అవతల పారేసింది...దాని జీవితం అలా అంతమై పోయింది.

మనిషన్నవాడు ఎవడూ కన్నీరు కార్చక పోయినా ప్రకృతే విలపించి కన్నీటి బొట్లుగా రాలుస్తున్నట్లుగా ఇంకా నీటిబొట్లు జారుతూనే వున్నాయి.

జ్యోతి 1970